

ΔΥΟ ΕΙΚΟΝΕΣ

Ανάβαιναν οι ψυχές από τη μαύρη τη γης και στον Πλάτη εμπροστά τα έργα τους καταθέτανε — τό τι άφρησε στον Κόσμο ή και μια, τα γλυκύτερα μονοπάτια του πόσα πατήματα, πόσους σπλάγγι του φέρους.

— Φαντάζεται πώς σημάδι σου στον Κόσμο δένεται, το λέει ο Πλάτης, κι όμως αν ρίξει ο ματιά κατά κείνα τα βάθια, θα προσέξω άγγαίω να ρίξει φως οράσιο στα σκοτεινούς, να σου φανερώσει τις δύο εικόνες που ολοζώντανες άφρησε μέσα σε μνημεια άβυθώνων πολλές.

Κ' ε ρίξε ματιά ή φοχή κατά τα βάθια εκείνα, κι άναμεσα από σόννερα θασοκότεινα πρόβαλε εικόνα τριτοειρημή από κατά λαμπρο φως, άγύρι μ' όλα της ζωής τα κινήματα στο χαριτωμένο κορμί του, μ' όλη της χαράς τη λάμψη στο πρόσωπο, της άθωότητας τη γαλήνη στην ύψη. Γύρω του σαν χορός άγγελούδια φερουόζιζαν πλήθος έλπίδες κι όνειρα, και τρέχοντας εγύρι άπ' έλπίδα σ' όνειρο κι άπ' όνειρο σ' έλπίδα, έφραγε ή ύψη του με συγκίνηση κρήφια, σαν αόγης αναλαμπή άπ' άφηνέριων ήλιο.

Σιγανά κι άθέρουδα άφανίζεται ή εικόνα στα σκοτεινιά, και δίπλα φαίνεται άλλη, φωτεινή κι' αυτή όλοτρόγορα, με μορφή στη μέση άθρόπου όλιμμένου και σκουφού από σταυρό που σήκωνα στον ώμο βαρό.

Άντις όνειρα κ' έλπίδες, μόρια χορεύανε γύρω του μαύρα θαμώνα, που άλλα με περιγέλοια τον πλήγωνα, πέρες του απεντίονζαν άλλα, κι' άλλα κρυφθέτανε στο δύσκολο δρόμο του άθώρητα μωδία. Κ' έκαινος, πίκρα γεμάτος κ' ό πομονή, ανέβαινε τον άνήφορο του δίχως κάκια, δίχως όρτή, με δίχως και χαρά: άλλο σημάδι παρά τη θόμηση, των όνειρων και των έλπίδων, που γλυκόλαμπε άκόμα στην ύψη του σαν ήλιο βασιλευμένο άχιδα σεσρή.

— Αδώς οι δύο εικόνες είνε το έργο που άφρησε κ' έου κι άλλες πολλές ψυχές στον κόσμο, είναν ο Πλάτης. Είναν έργο που τ'νομάσας δέν το δοξάζει έργο που κάμνοντάς το, πώς έχει το σκοπό του δέν το φαντάζεσε. Κι όμως γίνεται με πόθο και μ' άναστανάγμο, και βλέποντάς το μύριοι έκαι κάτω διαβάτες μαζέουσαν δύναμη να παράσουν άφρα τον ίδιο το δρόμο.

Α. Εφ'αλιώτης

ΑΤΡΙΩΤΗΣ

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΤΡΙΤΗ

Διά κάθε δημοσίευση γίνεται ιδιαίτερα συμφωνία και προληρωμή

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ Α. Ν. ΒΕΡΥΚΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΟΝ: ΟΔΟΣ ΑΙΣΧΥΛΟΥ 21

Τηλεγραφική διεύθυνσις: Έργον. Πατριώτης.

ΣΕ ΤΡΑΝΤΑΦΥΛΛΟ

Μικρό τρανταφυλλάκι μου, Μες στη θροσιά λουμένο, Που τό κλεισμένα φύλλα σου Κρατούν άγκαλιασμένο Κάποιο μυστήριο απάρθενο Στην τρυφερή καρδιά σου, Κάποια φωτιά, που τάχιονα Δες κ' είναι ή μωροδιά σου. Μικρό τρανταφυλλάκι μου, Που άνέγγιχτο φωλιάζει. Άκόμα στο κλωνάρι σου, Σάν τί να πώ πως μοιάζεις;

Τό στόμα είναν τάφιλητο Της τρυφερής μικρούλας, Που λές μπουμπουκί δόδροσο Κι' αυτό 'ναι της αβούλας. Που μ' άγνωρο χαμόγελο, Μ' άμυλητη λαχίτσα, Παραδεισώνει γύρω μας Τού κόσμου την άνιτάρα.

Τραντάφυλλο, που σε άνοιξε Η άχιτίδα και τάγέρι, Και φέγγεις μας στα πράσινα Σάν πορφωρένιο άστέρι. Που άναγαλλιάζεις έξοχαρα, Τό χάδι καρτερώντας Της πεταλούδας που έρχεται. Στα φύλλα σου πετώντας Τραντάφυλλο σαρκόθωρο, Που άνάσα αγάπης βγάζεις, Και μας μεθάει τό μάγιο της, Σάν τί να πώ πως μοιάζεις;

Τάχειλι είναν τό έξέφλογο Της νέας που αγαπιέται, Που μ' άνοιχτό χαμόγελο Φιλάει κι' άντιφιλιέται, Που στού 'Ερωτα τό Τέμενο Προσφέρνοντας θυσία, Μ' ένα βαθύ της στεναγμό Μας φέρνει άθανασία.

Α. Εφ'αλιώτης

Η ΑΛΛΗ ΑΔΕΡΦΟΥΛΑ

— Άφρησε στενοδές συνηθές στον τόπο σου τότες που ξενητούτσικες; Μάνα, κήρη, αδέρφια; — Γουόνος όχι. Τόν άδερφό μου μονάχα και μ'έαν αδερφούλα. Κ' έγινε άξαφνα ή ύψη του Γιαννάκη λαιτηρή.

Ήταν ο Γιαννάκης άμοόστακο και νόστιμο παικταράκι. Πολλούς πανικά σποδες δρόμους της Σμύρνης. Στον ώμο του δέκα εικόσι τόσα χασόδες και τόσα σφιχτοδεμένα, κ' ή σιδερένια πήχη πλάγια βαλμένη από κάτω να τα καλοσταθή.

Χιώτικα πάντα νεμόνος, με τη μπόλικη τη βράκα και με τη μακριά τη φέσα τσακισμένη στη μέση και γεμμένη κατά τη δεξιά του πλευρά, γόριζε σε άπόκνευρους "μαχαλάδες" και φώναζε "Πραμάτιες καλές!". Στάκουσαν άξαφνα οι πόρτα νοικοκρεμένο σπιτιού, έβγαζε τη φωνή του τραγουδιστά, και κύταζε κατά τα παράθωρα να δει ή θα προβάλλη καμιά νοικοκορούλα νύμφουδα μερλού παύλα σου.

Έρχόταν σαχνά και στην ένορία που κάθουσαν τότες. Τόν άνέμεναν κάποτε στο δρόμο, φορωμένο πάντα τό δούτοχο, κ' έσταζε ή ιδρωσ από τό μασιρερό πρόσωπό του. Και τούλαγα πάντα δού λόγια, ώποσο πύτσαιμ ειδος φιλα. Μιά βραδινή τούπα να μη ή στα σπικέ μου για να ξεκουραστή.

— Λοιπόν κ' έου τό ύια σαν όλοος μας, το κ'άνω. Άφρηκα, βλέπεις, κ' έγώ μάνα, κ' αδέρφια στο νησί μου. Ο τόπος έκαι φτωχός, τί να κάμεις!

Και πόσον καιρό έχεις να τους δεις τους δικούς σου;

— Καμιά δεκαριά μήνες.

— Δέκα μήνες μονάχα; Και παραπονέσαι;

— Δέν είνε, άφεντικό, ή πολυκαριά που με κάλει. Άλλα πράματα είναν.

— Έλα, πώς έβαν καφέ, να κατέβουν αί πίκρες.

— Έβρεις τί τη λέω άκόμα τη μικρούλα; Ξανάειπε τό Χιωτόπουλο. Τάλάλητό μου ποολι τη λέω.

Και ώποσο μερικάς σιγιμές, φιλοφρονέτας τό καρφάκι, και ρομφόντας γουλιά γουλιά τον καφέ, με ύψη σολληγομένη.

— Μπρέ αδερφέ, είπε άξαφνα σφιχνημένος, παραθέτοντας τάδεο καρφι στο τραπέζι. — Έίδες έού ποτές σου τέτοιο πράμα; Πριχού να ξενιτεύω, σαν ήμου κ' έγώ τόπος δά, κ' έκείνη δού πιθαμές, σσοκασιά δέν είχε τό βλοημένο! Και καλά, να τη βρίζω κάθε τόσο στο περιόλι και να παίζουμε, πότε κροφέ, πότε κωνιτήματα, πότε, και τό δού! Κρόβομουον άποτίσω από μιά λεμονιά, έπειτα ξεφρόνωνα έκαι που δέ με πρόσμανε και την κωνητοσα. Νάσουνα, και νάκουσ τσιρχτό. Εστρελλαιώνονταν ή γειτο-

ΑΠΟ ΤΟΥΣ "ΑΠΟΛΟΓΟΥΣ"

Τα μύθοσρα

Έφρασαν από την Τήνο τό πράσινο μάρμαρο. Και σκάλιζαν άπάνω του, μ'α στα μάτια του καθαρφευμένο, όλης της πλάσης γύρω του τ' άνθισμα.

Ήλθαν από τη Μάνη τό κόκκινο μάρμαρο. Και σκάλιζαν άπάνω του πουλίκια σκλαδωμένα και γιγαντοπικερός, τά βόσανα της καρδιάς του, και τού νού του τά τραβοπαλαίματα.

Έκοψαν από την Άθήνα τό άσπρο μάρμαρο, και σκάλιζαν άπάνω του μ'άν ωμορφία θεία. Κοιμώταν στην ύψη της ή γαλήνη των ήρωικών θεμάτων, κ' άστραποβόλοος στο κορμί της ή λευκή αήλη των Όλύμπων.

Και σάφραστήρι του κάλεσε τους Τηνακούς, τους Μανιάτες και τους Άθηναίους. Πρόσμανε να τά καμαρώσουν από μόνοι τους των πατρίδων τους τά μάρμαρα, από των πατέρων τους τη γη φερμένα, με τον τόπο των ύπέρτατο της καλλονής, που πήρανε μέσα στού τεχνίτη τά χέρια. Μα δέν τους είπα τίποτα.

Και προσπέρασαν οι Τηνακί, λιγόλογοι, και ρώτησαν:

— Από που την έφρασαν την πέτρα' αυτή την πράσινη; Και τί σκάλιγμα είναν τοσούτο δά άπάνω της;

Και τίποτα δέν γνώρισαν, τίποτα δέν κάταλθαν.

Και ήρθαν και οι Μανιάτες, κ' άναπόφιαστα κ' άφρόνιστα μόλις ρίξανε μιά μα-

τιά στού τόπου τους την πέτρα, που την έλασε τό χέρι του τεχνίτη και την έκαμε πλάσμα βαθυνόστο. Κ' έφρασαν άμύλητοι: γιατί δέ γνώρισαν τίποτα, τίποτα δέν κατάλαβαν.

Πέρασαν και οι Άθηναίοι μ'είασαν τάσπρο μάρμαρο, σάθηναν έμπρός του, δόμωσαν κ' άνάκραξαν περισόλογοι:

— Σπαταλές κ' έκρολομοός! Φραγκοκαθμένοι δουλοπάδες πάνε από τά ξένα και μ'ας κουβαλού έδώ την πέτρα, κ' είναν ή χώρα με τά μάρμαρα τάσφρητα της Πεντέλης, και τά μάρμαρα τά Παρισινά στέκουον άδούλοστα. Έβνες τέρες μ'ας ποολούν έδώ τεχνίτες άσυνείδητοι κοντόφωτοι ξενοτροπα σκαλιωμένες.

Και πάνε άρτημέλιοι κ' οι Άθηναίοι, και τίποτα δέ γνώρισαν, τίποτα δέν κατάλαβαν.

Τεχνίτη, θεαν κλειστά τά πάντα θα χ'έθων τά μάτια τα δικά σου, κ' δταν τά χέρια σου ό τάφρος θά τά έόχη — Εκπίξε, μα κήφι! Μπορεί νάρθουν κάποια μάτια, κάποιια χέρια μπορεί να βρεθουν από την Τήνο κ' από τη Μάνη κ' από την Άθήνα κάποιια μάτια που να τά γνωρίζουσε, μπροστά σάγαλάματά σου, της πατρίδας τους τά μάρμαρα, και να τά χαροβνε κάποια χέρια που να τενωθουσε σε μιά δειχη θρησκοκευική μπροστά τους. Μπορεί νάρθουν... μπορεί και ποτι να μ'άν έρθουν!

Κωστής Παλαμάς

Ο «Πατριώτης» πουλιέται στα κίβουια όλη τη βδομάδα.